

Četras melnas skudras

(Excerpt in Latvian)

Translated by: Māra Gredzena

Contact of the translator: mara.gredzena@gmail.com

RĪTI

“Man ir problēma,” teica pirmā melnā skudra.

“Patiesi?” paskatījās otra.

“Jau atkal?” pasmaidīja trešā.

“Liela?” teica ceturrtā.

“Un kā vēl. Man tik ļoti patīk rīti. Tie ir visam piemēroti: pastaigām un vingrojumiem, grāmatām un gleznošanai, rakstīšanai un vēl dārzam, īsāk sakot – visam, bet nav laika tam. Diez kā tos pavilkt garumā.”

“Īsta problēma.”

“Stūrainā, ne apaļā.”

“Varbūt man ir risinājums,” ceturrtā tad ieteicās. “Rau: kam ideju ir pārāk daudz, lai ceļas tad, kad saule aust.”

GRĀMATA

“Man ir ļoti gudra grāmata,” teica pirmā melnā skudra. “Tāda, kas man pastāsta, ko jā un ko nē.”

“Neticami!” teica otrā.

“Neiespējami!” teica trešā.

“Tad jau tāda grāmata būtu visiem! Vai tev tā nešķiet?” teica ceturrtā un atmeta ar roku.

“Bet lai taču viņiem tiek,” atbildēja pirmā. “Ja prot to izmantot. Tādas grāmatas nav joka lieta. Tās tik dod mājienu, un tad var redzēt – vai tu saproti, vai ne. Nav nekādas burvestības. Tā ir

pieredze, kas caur laikiem rit. Šimbrīžam to saprotu tik līdz pusei. Bet ikreiz, kad ieskatos, kaut kas prātā nāk. Gudrība ir laba lieta, saprašana vēl labāka.”

PAPĪRS

Četras melnas skudras sēdēja viršos.

“Dažkārt man šķiet, ka manī ir tik daudz vārdu, ka varētu aizlaisties,” teica pirmā.

“Un pēc tam?” jautāja pārējās trīs.

“Nekā. Paņemu papīru, bet vārdu nav nekur.”

CEPURES

Četras melnas skudras izlēma:

“Pietiek strādāt, laiks ekskursijai.”

“Kājām?” teica pirmā.

“Varam.”

“Uz kuriem?”

“Pāri kalnam.”

“Tad kājām būs grūti.”

Visas iesēdās auto un aizbrauca.

Aiz kalna pasaule ir pasakaina, jo īpaši, esot kopā ar draugiem. Viņas paēda, padzēra, un pie reizes nopirka katra savu cepuri.

“Vai mēs neesam skaistas!” viņas priecājās, “varētu tās nēsāt kaut katru dienu.”

“Nē, nē, tu jau zini, ka pie mums ir pavisam citādi.”

“Tur viss ir tik nopietni.”

“Ak, jā, patiesi!”

Un vienojās, ka cepures būs viņu noslēpums.

Bet ik reizi, kad Mēness īpaši spoži spīd, tās nakts vidū parādās starp kokiem. Galvās viņām cepures, zālē garā uzspēlē tās ķerenes. Pagaidām tās dzīvas, mundras, priecājas par vieglām kājām, sevi un vēl savām mājām.

JAUNA DIENA

“Ko lai iesāk?” jautāja pirmā melnā skudra.

“Ar ko?” viņai jautāja pārējās trīs.

“Man ir kāds labs draugs, kas kaut ko meklē. Bēg no mājām. Viņš ir sasprindzis, un lai to atlaistu, meklē dīvainas izklaides. Arvien mazāk runā, bet, kad runā, tad arī nesaka, kas viņu nomāc.

“Parunā ar viņu.”

“Es jau runāju, kad varu. Bet ja viņa nav, jo ložņā pa zāli... Meklē salmiņu, bet neatrod īsto.”

“Nelāgi.”

“Nepatīkami.”

“Neērti.” Un tomēr: ja būsi tuvumā reizē viegli un cieši, iespējams par kriptatiņu vieglāk atradīs savu ostu. Un viss tāds labi atpūties, atkal atgūsies. Laiku pa laikam mums vajag atbalstu. Lai to pieņem. Lai tiek ārā, lai tiek galā.”

PIENENES

Bija pilns Mēness aprīļa vidū un četras melnas skudras raka pieneņu saknes.

“Kurš gan zina, vai tas tiešām strādā...” čukstēja pirmā. “Kas?”

“Nu tas viss. Ka šonakt saknēs lielāks spēks...”

“Protams, ir,” paslepus teica otrā – un jau sāka dzejot rīmes:

“Tiesa, tiesa, šī tēja pat beigtu uti ceļ no mūža miega, nāk no debesīm tā visa tieva, ar pieneņiem no ausīm.

“Izbeidz! Nesmejies par senām gudrībām!” pārējās viņu apsauca. Bet viņa pakratīja galvu un teica:

“Nē taču, es ticu ārstnieciskajām saknēm. Bet zinu gan, ka labi ārstē arī šķipsna prieka.”

LIETUS

Lija un četras melnas skudras klusēja. Pa zāles stiebriem lietus lāses tecēja, bet viņas tupēja zem mällēpes un vēroja lietu.

“Dažkārt man ir mazliet bail,” teica pirmā.

“No kā?” brīnījās pārējās trīs.

“Ka tikai es jūs nepazaudēju...”

“Mīlo stundiņ! Kas tik tev neienāk prātā. Kā gan tu mūs varētu pazaudēt...”

“Nezinu. Tikai tā... lai mūs netīšām kaut kas neaiznestu katru uz savu pusi. Tad pasaule būtu nepatīkami tukša. Tāda auksta un vientulīga.

“Ko gan tu tur gvelz! No kurienes tādas nejaukas domas?” “

“Eh... dažkārt dienas ir tik briesmīgi nelāgas. Dažkārt sēžu un no visa baidos. Tagad vēl no tā, ka jūs varētu pazust. Man spiež sirsniņā un galvā.”

“Zinu, kā šo lietu risināt,” teica otrā skudra un to pirmo cieši apskāva. Arī trešā un ceturtais piespiedās tai klāt.

“Redzi,” viņas teica, “ja cieši, cieši apskaujamiem, tad tās ciešanas zūd. Tā tam būs būt.”

DEJA

Četras melnas skudras gāja pa mežu.

“Ja man būtu tikai divas kājas,” pēkšņi sacīja pirmā, “es ietu uz deju stundām.”

“Kāpēc tu neej tāpat?” viņai jautāja pārējās trīs.

“Nezinu. Reiz kāds teica, ka es esmu kā baļķis. Ka ar mani dejot esot smagi. Un ka vispār to nelaimīgo kāju ir par daudz.

“Tas man nepatīk,” teica tā, kas vismelnākā. “Tu lieki kautrējies. Uzdejojam! Kaut tepat! Un tagad!

Iesvilpojās un iedziedājās; cik viegls gan kļuva solis. Spiedās tās ap kokiem un peļķēm, un pa vidu viena par visām četrām teica:

“Man patīk prieks, kas rodas pats no sevis. Kas silda uz priekšu vēl daudzas dienas.”

GULĒŠANA

“Visu nakti negulēju, tagad man nāk miegs. Kas spiež pie zemes tā kā sniegs,” bilda pirmā melnā skudra, galīgi nogurusi.

“Tad piever acis,” teica pārējās trīs. “Mēs tevi pieskatīsim.”

“Varētu jau, bet kurš gatavos?” “

Mēs.”

“Un kurš slaucīs?” “

Mēs.”

“Un kurš izkārs tīro veļu?”

Mēs. Vispār jau izkāram. Vai nejūti, kā smaržo svaigi?”

“Tad jau tiešām varu atlaisties? Paldies! Un vēlreiz paldies. Kas gan es būtu bez jums... Jūs jau zināt - kad vajadzēs, palīdzēšu jums arī es.”

MAZĀK

“Šodien nejūtu taustekļus,” teica pirmā melnā skudra.

“Labi, tad nāc ar mums.”

“Arī kājas nejūtu.”

“Tad piesēdīsim un uzkodīsim.”

“Nejūtu izsalkumu. Kaut kas nav lāgā. Grūti man ir pārkāpt zāli.”

“Nelāga lieta. Varbūt derētu atlaisties. Tā, tā, redzi, kā tagad.”

“Labi, labi. Ko padarīsi, ka pie mums neviens neatpūšas. Nav tā ierasts. Visas skudras steidzami, lielākoties ar prieku.”

Klusums. Tās sēdēja nekustīgi un mēmi skatījās sev priekšā. Pēc tam lēnām sāka bilst:

“Varbūt patiesi uzņemamies par daudz...”

“Varbūt patiesi steidzami bez jēgas...”

“Varbūt mums nevajadzētu tik daudz runāt...”

“Varbūt arī skudra atpūšas un atslābinās.”

Un tā nu zālē apgūlās visas četras.

“Būvēsim pasauli, kas būs mums piemērota,” tās nolēma. “Pārāk daudz ir to trako vajadzību. Pārāk daudz spiediena uz priekšu. Pārāk daudz nesaprātīgu gaidu. Sāksim ar jaunu mantru: Mazāk. Mazāk. Mazāk.”

IKDIENĪBA

“Labprāt ķeru pēdējos saules starus,” teica pirmā melnā skudra. “Labprāt tos vēroju. Piespiežos pie kadiķa un veros zeltainajā tālē. Man ir vienalga, kurš iet garām un ko domā. Klusējot skatos, meditēju un dažkārt man kas ienāk prātā...”

“Kas?” teica otra skudra un arī pārējās divas ar interesi pacēla acis.

“Teiksim, ka ikdienība ir mans ceļš,” teica pirmā. “Ka skaistuma tajā ir gana. Tikai nedrīkstu būt kopā ar nūģiem, kas ir vairo žulti. Prom, es saku un veidoju sev čaulu. No saules lēkšņiem un rietiem. Katru dienu ieslēdzu tos sevī. Tādēļ mana ikdienība klusu klusiņām mirdz.”